1 секція
ТЕОРІЇ ТА МОДЕЛІ ПІДПРИЄМСТВ

Аметова Е. І.,
асистент
кафедри Менеджмент
КЕІ ДВНЗ «КНЕУ
імені Вадима Гетьмана»

Ametova E. I.,
the assistant
of the Chair of Management
CEI of Vadym Hetman Kyiv
National Economic University

d similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

СУБЛІМАЦІЯ СКЛАДОВОЇ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ

В сучасних умовах господарювання особливого змісту набувають суб'єктивні фактори впливу на розвиток експортного потенціалу підприємств. Серед них «рівень моральної стійкості і цілеспрямованості» і «сублімація експортного потенціалу»

SUBLIMATING COMPONENT'S ORIGIN IN THE MODERN COMPANIES' ACTIVITY

In the modern economic conditions, the subjective factors, that influence the growth of the companies' export potential, take on special meaning. «The level of the moral stability and purposefulness» and «the sublimation of the export potential» are among them

Передумовою формування експортного потенціалу є виникнення ідеї щодо експортної діяльності. При цьому наявність такої цілі на момент виникнення ідеї не обов'язково має бути обґрунтована рівнем конкурентних переваг задля реалізації зовнішньоекономічної діяльності. Саме ця ідея може стати поштовхом до намагання створити конкурентоспроможний продукт. Рівень показників конкурентоспроможності залежатиме від рівня матеріальної забезпеченості підприємства і можливості залучення додаткових інвестицій у розвиток підприємства. В сучасних умовах наявність матеріальних ресурсів є вирішальним елементом детермінації потенціалу підприємства.

Визначення адекватності рівня конкурентних переваг можливості здійснення експорту не має обґрунтованих теоретичних алгоритмів, тому найчастіше підприємство самостійно вирішує, чи достатнім є рівень експортного потенціалу задля реалізації стратегії щодо виходу на зовнішні ринки. В таких умовах особливого змісту набуває поняття «рівень моральної стійкості і цілеспрямо-

ваності» як вплив особистих суб'єктивних чинників, які виникають на рівні певного суб'єкту господарювання (відсутність впевненості в успішності реалізації діяльності, страх фіаско на зовнішньому ринку і, як результат, втрата іміджу конкурентоспроможного підприємства, невизначеність векторів розвитку експорту тощо).

Якщо цей суб'єктивний рівень є низьким, то підприємство намагається заміщати експортну діяльність за різним напрямами: розширює асортимент, захоплює нові галузеві ринки, розвиває маркетингову складову експортного потенціалу, розширяє виробничу базу тощо. Така діяльність не завжди відповідає вимогам внутрішнього ринку і може призвести до вироблення певної кількості товарів, яка не матиме можливості бути реалізованою на внутрішньому ринку за певний проміжок часу, тобто викличе затоварення.

Можливо констатувати, що в певний проміжок часу кожне підприємство, яке планує здійснення експортної діяльності за умов наявності певного рівня конкурентних переваг, але присутності низького «рівню моральної стійкості і цілеспрямованості», заміщує експортну діяльність іншими видами діяльності, які не пов'язані із експортом. У такому випадку, на нашу думку, слід використовувати психологічне поняття «сублімація експортного потенціалу».

За трактуванням З. Фрейда, «сублімація» спрямована на зняття внутрішньої напруги шляхом перенаправлення енергії на досягнення соціально-прийнятних цілій, творчість [1]. В сучасних умовах сублімація сприймається ширше — як єдина здорова, конструктивна стратегія приборкання небажаних імпульсів, тому що вона (сублімація) дозволяє змінювати ціль і (або) об'єкт імпульсу без стримування у їх проявах. Енергія інстинктів відводиться за іншими каналами виразу — тим, які суспільство вважає сприятливими.

Адаптуючи цей термін до економічного змісту експортного потенціалу автори пропонують таке визначення сублімації експортного потенціалу: сублімаційна складова експортного потенціалу — це такий елемент експортного потенціалу, який стримує загальний розвиток підприємства у напрямку експорту товарів (послуг) за умов наявності рівня конкурентних переваг, які є достатніми задля здійснення експортної діяльності, шляхом перенаправлення вектору діяльності у напрямок розвитку на внутрішньому ринку. Існування цієї компоненти можливе за умов наявності низького рівня «моральної стійкості і цілеспрямованості».

Подальше поглиблення питань усунення або мінімізації впливу суб'єктивних компонент експортної діяльності сприятимуть підвищенню «рівню моральної стійкості і цілеспрямованості» підприємств шляхом управління сублімаційною складовою експортного потенціалу. Це дозволить сформувати ефективну стратегію розвитку підприємства на зовнішніх ринках і сформувати імідж конкурентоспроможного підприємства.

Література

1. *Мещерякова Б. Г.* Большой психологический словарь / Мещерякова Б. Г, Зинченко В. П. — М.: Прайм-Еврознак, 2003. — 672 с.

Востряков О. В.,
канд. екон. наук, доцент,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана», Україна

Vostriakov O. V.,
Ph.D in economics, assistant professor, SHEE Kyiv National Economic University named after V. Getman, Ukraine

МЕТРИКА ЕФЕКТИВНОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО ПРОЦЕСУ НА ПІДПРИЄМСТВІ: МОЖЛИВОСТІ ПОБУДОВИ ТА БАР'ЄРИ ВПРОВАДЖЕННЯ

Сформульовано вихідні положення формування метрики ефективності стратегічного процесу на підприємстві. Визначено методологічні засади побудови системи відстеження та оцінювання ефективності стратегічного процесу та окреслено напрями подолання бар'єрів її впровадження на підприємстві.

EFFICIENCY METRIC OF ENTERPRISE STRATEGIC PROCESS: POSSIBILITIES OF ELABORATION AND OBSTACLES OF IMPLEMENTATION

The basic principles of efficiency metric formation of enterprise strategic process are expounded. The methodological basis of elaboration of monitoring and evaluation system of strategic process efficiency is determined. The ways of overcoming of obstacles of its implementation at the enterprise are formulated.

У теорії стратегічного управління стратегію прийнято розглядати як за суттю (змістом) і за процесом її утворення. За суттю стратегія трактується як філософія (або концепція) розвитку підприємства, що намагається вижити та бути успішним на ринку. Інший погляд на стратегію виявляється через поняття «стратегічного процесу», що є своєрідним проявом стратегічного управлін-